

MAKRAY KATALIN

tornász

1964. Tokió • 1968. Mexikóváros

Névjegy:

Születési hely: Vasvár
Születési idő: 1945. április 5.
Nevelőedzője: Trebits Jolán
Edzői: dr. Kovács Lászlóné Csillik Margit,
Solymosi Ottó, Németh Zoltán
Egyesülete: Bp. Postás (1957-1968)

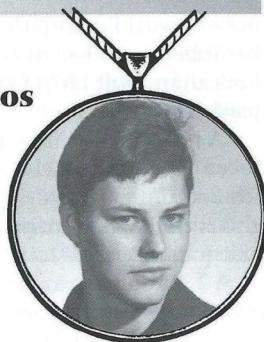
Legjobb eredményei:

Világ bajnoki 4. helyezett – 1962. Prága, összetett csapat 377,79 pont
Világ bajnoki 6. helyezett – 1962. Prága, felemáskorlát 19,316 pont
3-szoros Universiade aranyérmes – 1963. Porto Alegre, összetett egyéni és csapat; 1965. Budapest, összetett csapat
Universiade bronzérmes – 1965. Budapest, összetett egyéni
8-szoros m.f. országos bajnok – felemáskorlát: 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1968; összetett egyéni: 1963; talaj: 1963.

Olimpiai szereplése:

1964. Tokió: felemáskorlát: ezüstérmes (19,216 pont), összetett csapat: 5. hely, talaj: 10. hely, gerenda: 16. hely, összetett egyéni: 18. hely, lóugrás: 51. hely.
1968. Mexikóváros: összetett csapat: 5. hely, felemáskorlát: 13. hely, összetett egyéni: 26. hely, lóugrás: 27. hely, gerenda: 29. hely, talaj: 33. hely.

Makray Katalin eddigi életpályája semmiképp nem nevezhető szokványosnak. Már születésének körülményei, az időpont és a hely sem volt hétköznapi. A második világháború már a vége felé közeledett, de az emberek még mindig – ki lovasszekéren, ki gyalogosan – menekültek a szörnyűségek elől. Kati édesanyja és még néhány családtag Szombathelyre igyekezett. Az édesanya várandós volt, bármelyik pillanatban megindulhatott volna a szülés. A család – átutazóban Vasváron – a híres Tretter-házban pihent meg, itt szállásolták el őket. 1964-ben e ház falai között kötött országos felháborodást kiváltó békét Reninger császári követ a törökkel, amely Vasvári-békeként íródott be hazánk történelmébe.

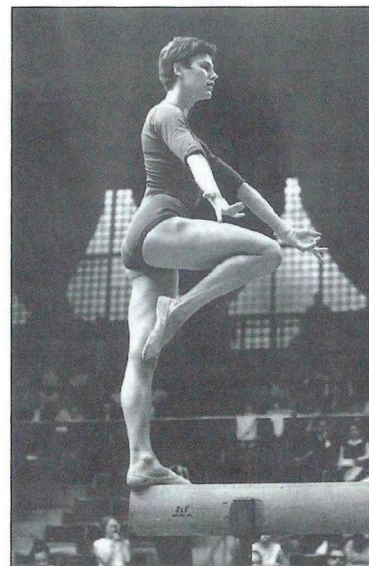

Ilyen körülmények között szülte meg lányát, Katit Ilona asszony. A nap-tár április 5-ét mutatott, a háború utáni első szabad napot, de ezt az emberek nem érzékelték, csak fájdalmat és pusztulást láttak mindenütt. Másnap a családnak tovább kellett indulnia Szombathelyre, ami kemény megpróbáltatás volt anyának és lányának egyaránt. A kislány – 1,80 kg súlya miatt – még életveszélyben volt. Szerencsére akadt egy kiváló orvos a megyeszékhelyen, dr. Zeyk Domonkos, aki tulajdonképpen megmentette az újszülött életét.

Több mint egy évig éltek Szombathelyen a Széll Kálmán utcai szülői házban. A szülők még 1941-ben a székesegyházban kötöttek házasságot, az édesapa ludovikás katonatiszt volt, így nem kerülhette el a háborút. Ki is vitték az orosz frontra, ahol később hadifogságba esett. Családjának még évekig nélküle kellett boldogulnia. Szombathelyről közben elköltöztek a Miskolc melletti Csincsetanyára, ahol

1949-ig éltek. Ekkor tért haza az édesapa szverdlovszki hadifogságából, majd végleg Budapesten telepedtek le.

Kati már itt töltötte gyermekéveit, itt ismerkedett meg közelebbről a tornával. 10 évesen beiratták a Szentkirály utcai sportcsarnokba, gyermek tornára. Trebits Joli néni volt akkor a vezető edző, aki a Bp. Postásnál is edzősködött. Mondani sem kell, hogy a tehetséges tornász kislány útja egyenesen a Postáshoz vezetett. Itt versenyzett sportkarrierje befejezéséig, sőt évekkel később már ő oktatta a Postás ovisokat. A remek edző – nevelő munka következtében Kati tornász tudása töretlenül fejlődött, a korosztályos versenyeken rendre sikeresen szerepelt. Közben, a mindig segítőkész Bartha Lászlóné testnevelő tanár közreműködésével, bekerült a Trefort utcai leányiskolába, amely

Nem csak felemáskorláton
mozgott otthonosan

az ELTE gyakorló iskolája volt. Itt érettségizett 1963-ban.

Első igazi nagy tornász sikerét 16 évesen aratta, a mesterfokú országos bajnokságon győzött felemáskorláton, kedvenc szerén. Ugyanebben az évben került be először a válogatott keretbe. Az 1962-es prágai vi-

lágabajnokságon már a pontszerző 6. helyen végzett. 1963-ban a braziliai Porto Alegreben rendezték a főiskolás világbajnokságot, az Universiadét. Kati meglepetésre két első hellyel tért haza, a csapat arany mellé megnyerte az összetett egyénit is, igaz holtversenyben a sokszoros olimpiai bajnok szovjet Larissza Latinyinával. Nagyon jó éve volt az 1963-as, itthon az országos bajnokságon ráadásként három aranyérmet szerzett.

Minden sportoló nagy álma az olimpiai szereplés. Kati is szorgalmasan készült a tokiói játékokra, bizonyítani akarta, hogy előző évi sikerei nem voltak véletlenek. 13-as rajtszámmal versenyzett, ami neki szerencsét hozott. A csapat az erős mezőnyben ötödik helyezést ért el, Kati felemáskorláton a 3. helyen – megelőzve Latinyinát – bejutott a döntőbe. „A csehszlovák Vera Cáslavskától nem lehet elvenni az aranyérmet” – mondták a szakemberek. Erre mi történt! Cáslavská ragyogóan, nagy lendülettel kezdte gyakorlatát, de az egyik mozdulatnál hibázott és a földre huppant. A rontás után már korántsem sikerült olyan jól folytatnia gyakorlatát. Latinyina és Asztahova igazi bemutatót tartottak, úgy tűnt,

hogy az olimpiai bajnok közülük kerül ki. Következett Kati, aki hatalmas lendülettel kezdett, s ez a lendület végig ki is tartott. A hallatlan lendület ellenére könnyedén repdesett a ruganyos támlák között, modern, csodálatosan kivitelezett gyakorlatát felcsattanó taps köszöntötte. De nemcsak a Waszeda-csarnok közönsége ünnepelt, hanem a pontozók is 9.633-ra értékelték teljesítményét és miután összpontszáma így 19.216-ra emelkedett, már mint boldog ezüstérmest ölelhetnék társai. Végeredmény: 1. Asztahova 2. Makray Kati 3. Latinyina és csak 5. Cáslavská.

Nagyszerű felemáskorláti gyakorlatának híre mellett örömkönnyei is bejárták a világsajtót. Az a kép, amelyen szemét törölgetve áll a győzelmi emelvényen, csaknem minden újságban megjelent. 1964-ben őt választották meg az év tornásznőjének.

Szabadtéri „bemutató”
a Népstadion előtt

Az olimpia utáni évben Budapest rendezte meg a főiskolás világbajnokságot. A Porto Alegre-i sikerek megismétlődtek, a magyar csapat ismét nyert, Kati pedig bronzérmet szerzett. Az 1966-os év gyökeres változásokat hozott az olimpiai ezüstérmes tornásznő életében. Házasságot kötött Schmitt Pállal, a párbajtőr válogatott tagjával, a későbbi sikeres sportdiplomatával, a magyar olimpiai mozgalom vezetőjével. Egy évvel később megszületett első lányuk, Alexa.

A szülés után Kati visszament a tornacsarnokba és folytatta félbeszakadt, sikeres pályafutását. Újra országos bajnokságot nyert felemáskorláton és készült második olimpiájára. Mexikóban a csapat megvédte tokiói 5. helyét, azonban egyéniben nem sikerült a szerenkénti döntőbe jutnia. Ebben az évben hagyta abba az aktív tornát, ezután a családi teendők, a gyerekek kötötték le idejét. 1976-ban három kislányával, Alexával, Petrával és Grétával a TV képernyőjén tűnt fel, a közkezdelt TV-torna szereplőjeként. A Schmitt-családot 1985-ig láthattuk esténként a képernyőn. A gyerekek is sportoltak, mindhárman teniszeztek, Alexa úszott is. A korosztályos versenyeken szép eredményeket értek el, Gréta világbajnoki ezüstérmet szerzett. A Makray-család szintén sportos családnak számított. A négy fiú testvér közül Ferenc teniszezett, Balázs pedig futball-edzőként több neves csapatnál is dolgozott. (Felesége a szombathelyi Savaria Gimnáziumban érettségizett.) Kati 1978-ban torna szakedzői oklevelet szerzett a TF-en, évekig edzősködött a Postásnál. Az 1991-ben megalakult Magyar Aerobik Szövetség egyik fő kezdeményezője volt.

Az utóbbi másfél évtizedben Schmitt Pál első számú támaszaként mindenhol követte férjét. Elvitathatatlan érdemei vannak abban, hogy Schmitt Pál egészen a NOB elnökségig juthatott. A családhoz már hozzátartozik négy unoka is: Gergő, Grácia, Vanda és a legifjabb Vendel, aki nemrég, szeptemberben jött a világra.

A sport egész biztosan az ő életükben is vezető szerepet fog játszani!

– Gál –